

Erfgoedregister Gemeente Borne

Gemeentelijke Monumenten (buitengebied):

Nr:	Adres:	Postcode	Plaats:	Naam/type:	Foto:
B01	Aalderinksweg Kadaster: BNE00 M 111 Inschrijfdatum: 20-09-2005	2 7626LG	Hertme	Erve de Greve	

(beknopte)Omschrijving:

Boerderij op historisch erf voor het eerst genoemd in 1379 als een Overstichts leengoed. Van 1602 tot 1712 in eigendom van het Huis Weleveld.

De boerderij is gebouwd op rechthoekige plattegrond, met eikenhouten gebintwerk, onder geknikt zadeldak gedekt met blauw-grijze, gegolfde, friese dakpannen. Op het dak bevindt zich een gemetseld rookkanaal, met dekplaat, ter plaatse van de scheiding tussen het (vermoedelijke) woon- en werkgedeelte van het gebouw.

Schuur, in 1926 gebouwd ter vervanging van een oorspronkelijke schuur, op rechthoekige plattegrond, met eikenhouten gebintwerk (van oorspronkelijke schuur), onder zadeldak en gedekt met blauw-grijze gegolfde friese dakpannen.

Waardering en motivering:

Boerderij met schuur van belang:

- Vanwege de cultuurhistorische waarde als uitdrukking van economische, geografische en bouwtechnische ontwikkeling;
- Vanwege de architectuurhistorische waarde i.v.m. de plaatselijk geschiedenis van de architectuur;
- Als ensemble vanwege de hoogwaardig kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met de omgeving;
- Vanwege de gaafheid/herkenbaarheid in relatie tot de omgeving en de staat van het exterieur;

B02	Aalderinksweg Kadaster: BNE00 M 132 Inschrijfdatum: 20-09-2005	Bij 2	7626LG	Hertme	Theekoepel Erve de Greve	
-----	--	-------	--------	--------	-----------------------------	---

Omschrijving:

Theekoepel gebouwd in 1916, in opdracht van de dhr. H. Meyling, op rechthoekige plattegrond met overdekt terras waarboven een, onlangs gerestaureerde, rieten kap in t-vorm. De nok van de kap is afgewerkt met een zinken vorstafwerking met in de nok een zinken piron. Het terras van de theekoepel is opgebouwd met geprofileerde houten stijlen (donkergroen geschilderd), op gemetselde poeren. Onder de dakranden van het terras is tussen de houten stijlen een samengestelde, witgeschilderde, betimmering met een gebogen onderdorpel aangebracht. De gevels zijn opgebouwd uit een houtenconstructie, bekleed met houten delen. In de voorgevel een iets terugliggend samengesteld kozijn met vensters en met een toegangsdeur. In de zijgevels grote vensters voorzien van luiken.

Waardering en motivering:

Theekoepel (theehuisje), gebouwd in 1916, van belang:

- Vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid;
- Vanwege de historisch, ruimtelijke en visuele relatie met de omgeving in samenhang met erve de Greve;
- Vanwege de gaafheid van het exterieur.

Nr:	Adres:	Postcode	Plaats:	Naam/type:	Foto:
B04	Albergerweg <u>Kadaster:</u> BNE00 A 1889 <u>Inschrijfdatum:</u> 20-09-2005	17	7625RN Zenderen	Erve Oude Egberink	

(Beknopte)Omschrijving:

Boerderij in huidige vorm gebouwd in 1909 was oorspronkelijk de oudedagsvoorziening (of lijftucht) van het aan de overzijde gelegen erve Egberink (Albergerweg 22), genoemd in de 16e-17e eeuw. De boerderij is gebouwd op een rechthoekige plattegrond, met eikenhouten gebintwerk, onder zadeldak gedekt met rode holle pannen. Op het dak bevindt zich een gemetseld rookkanaal, met dekplaat, ter plaatse van de scheiding tussen het woon- en werkgedeelte van de boerderij. De gevels zijn opgebouwd uit met rode bakstenen gemetselde muren op een gepleisterde plint. In de voorgevel is t.p.v. de topgevel een sierband (muizentand) gemetseld. De indeling van de voorgevel bestaat uit twee grote ramen en een deur, met bovenlicht, waarnaast twee kleinere ramen. Deze ramen en kozijnen zijn uitgevoerd in hout waarbij de oorspronkelijke (roede-)indeling grotendeels is verdwenen. Boven de ramen en de deur bevinden zich segmentbogen met in stucwerk uitgevoerde witte hoek- en sluitstenen. In de topgevel een gietijzeren roosvenster. Rondom dit roosvenster een rollaag met vier in stucwerk uitgevoerde witte sluitstenen.

Waardering en motivering:

Eenvoudige boerderij van belang:

- vanwege de uitdrukking als typische kleine boerderij uit het begin van de 20e eeuw.
- vanwege de beeldbepalende ligging in relatie met de visuele gaafheid van de omgeving
- vanwege de cultuurhistorische waarde i.v.m. de uitdrukking van culturele en sociaal-economische ontwikkeling.

B06	Hedeveldsweg <u>Kadaster:</u> BNE00 B3260 (11a) BNE00 B 3256 (13) BNE00 B 3259 (11) <u>Inschrijfdatum:</u> 30-09-2005	11/11a/13	7626ND Hertme	Erve Engberink - Broekhuis	
-----	---	-----------	---------------	-------------------------------	---

Omschrijving:

Ensemble, op historisch erfgoed, bestaande uit een boerderij met 'bovenkamer' en aangebouwde schuur, een bakhuis en enige kapschuren. Het erfgoed was een "volgewaard erve" in de marke Hertme, dus met stemrecht over het gebruik van de gemeenschappelijke grond. Het wordt sinds 1382 genoemd als een Overstichts leengoed. Vanaf dat jaar tot 1712 is het eigendom van het Huis Weleveld. Daarna is het o.a. eigendom geweest van de familie Hulshof, een rijke fabrikantenfamilie uit Borne.

Waardering en motivering:

Boerderij met schuur en bakhuis van belang:

- vanwege de cultuurhistorische betekenis als voorbeeld van economische, geografische en bouwtechnische ontwikkeling;
- vanwege de architectonische waarde i.v.m. de plaatselijke geschiedenis van de landelijke bouwkunst;
- vanwege de beeldbepalende betekenis voor en de historische-ruimtelijke relatie met de omgeving;
- vanwege de gaafheid en herkenbaarheid van vooral het oude bakhuis en de kapvorm van de boerderij met schuur.

Nr:	Adres:	Postcode	Plaats:	Naam/type:	Foto:
B08	Hilbertsweg <u>Kadaster:</u> BNE00 A 2064 <u>Inschrijfdatum:</u> 30-09-2005	2	7625RE Zenderen	Erve Engberink - Broekhuis	

(beknopte)Omschrijving:

Dit erve was een halfgewaard erve in de marke Zenderen, dus met stemrecht over het gebruik van de gemeenschappelijke grond. Het is aan het eind van de 18e eeuw afgesplitst van het naastgelegen erve Hilberink. Dit erve is voor het eerst genoemd in 1409 als een Overstichts leengoed. De boerderij, oorspronkelijk gebouwd omstreeks 1900, is gebouwd op rechthoekige plattegrond, met eikenhouten gebintwerk, onder geknikt zadeldak. Op het dak bevindt zich een gemetseld rookkanaal ter plaatse van de scheiding tussen het woon- en werkgedeelte van de boerderij.

Waardering en motivering:

Boerderij van belang:

- vanwege de architectuurhistorische waarde i.v.m. de plaatselijk geschiedenis van de architectuur;
- vanwege de uitdrukking als typische Twentse boerderij uit het eind van de 19e eeuw.
- vanwege de beeldbepalende ligging in relatie met de visuele gaafheid van de omgeving;
- vanwege de cultuurhistorische waarde i.v.m. de uitdrukking van culturele en sociaal-economische ontwikkeling.

Opmerking: Ten tijde van de aanwijzing tot gemeentelijk monument (2005) was de boerderij sterk vervallen. In 2008 is de boerderij volledig gerestaureerd.

B09	Albergerweg <u>Kadaster:</u> BNE00 A 2056 <u>Inschrijfdatum:</u> 30-09-2005	22	7625RP Zenderen	Erve Egberink of Eymink	
-----	---	----	--------------------	----------------------------	--

Omschrijving:

Boerderijcomplex op fraai historisch erfgoed. Dit erfgoed was een "volgewaard erve" in de marke Zenderen, dus met stemrecht over het gebruik van de gemeenschappelijke grond. Het was een "vrij erve" en behoorde vanaf de vroege middeleeuwen tot 1712 onder het Huis Weleveld.

Het huidige complex bestaat uit een boerderij, oorspronkelijk gebouwd in 1909 maar sterk verbouwd in 1931, met verschillende schuren waarbij met name de schuur met aanbouw (bovenkamer) van belang is.

De boerderij is opgetrokken uit baksteen op een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een afgewolfd zadeldak onder blauwgrijze mulden pannen.

Waardering en motivering:

Boerderijcomplex op fraai erfgoed, van belang:

- vanwege de cultuurhistorische waarde als uitdrukking van sociaal-economische en landschappelijke ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en stedenbouwkundig van belang is;
- wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de verschillende onderdelen in relatie met de visuele gaafheid van de omgeving.

Opmerking: De boerderij is gerestaureerd in 2014. De schuur met opkamer was sterk vervallen en is uiteindelijk in 2014 gesloopt.

Nr:	Adres:	Postcode	Plaats:	Naam/type:	Foto:
B10	Piepersveldweg Kadaster: BNE00 M 212 Inschrijfdatum: 30-09-2005	5a	7623AP Borne	Erve Egberink of Eymink	

Omschrijving:

In 1916 liet de directie van textielfabriek Spanjaard dit, ver van de fabriek gelegen, pompgebouw (bekend als "het watermachientje") bouwen. Het pompgebouw was bedoeld om water uit de Deurningerbeek via de twee, achter het gebouw liggende, bergingsvijvers en vervolgens via een buizenstelsel, dwars door Borne, naar de kleigaten aan de Deldensestraat te pompen. Vanuit deze kleigaten werd vervolgens het water overgebracht naar een waterzuiveringsinstallatie van de textielfabrieken van Spanjaard. Daar diende het water voor koeling e.d..

Het pompgebouw is in baksteen opgetrokken, in twee gelijke delen, op een rechthoekige plattegrond. Het rechter gedeelte is 1916 gebouwd. Het linker gedeelte is in 1941aangebouwd. De gevels zijn bekroond met een gepleisterde band onder een plat, overkragend, betonnen dak. Het oudste deel heeft bepleisterde spaarvelden op de plaats van voormalige deur- en raampartijen. Op de gepleisterde band van het oudste gedeelte de tekst "SPANJAARD – 1916". De vloer van het pompgebouw ligt $\square$ 120 cm lager dan het maaiveld. Direct achter de toegangsdeur een bordes met trapje. Achter het gebouw, in parkachtig gebied, spaarbekkens met aan de oevers restanten van het pompgemaal.

Waardering en motivering:

Pompgebouw van belang:

- vanwege de uitdrukking van technische en industriële ontwikkeling van Borne en de invloedrijke rol van de firma Spanjaard;
- vanwege de stedenbouwkundige, typologische en functionele zeldzaamheid in relatie met de voormalige fabrieken van Spanjaard;
- vanwege de ruimtelijke ensemblewaarde in relatie met de achterliggende spaarbekkens en de Deurningerbeek.ering en motivering

B11	Zeilkerweg Kadaster: BNE00 E 5547 Inschrijfdatum: 30-09-2005	1	7625SJ Zenderen	Boerderij De Zeilker	
-----	--	---	--------------------	----------------------	---

Omschrijving:

Boerderij (zogenaamde hallehuisboerderij) op historisch erfgoed. De boerderij is gebouwd in de typisch Twentse (Saksische) bouwstijl. De laatste verbouwing dateert van 1921 (zie opmerking). Het betrof hier een verbouwing van een oorspronkelijk ongedeelde boerderij (zogenaamde "los hoes"). Van dit oorspronkelijke "los hoes" resteert nog een melkkamer, belegd met een Bentheimer zandstenen vloer. Het gebintwerk is volgens onderzoek waarschijnlijk vroeg 17e eeuws waarmee het vrij uniek is in Twente. Het is één van de oudste huisplaatsen en wordt al in 1282 genoemd. Het pand is oorspronkelijk in bezit geweest van de Bisschop van Utrecht en daarna, na de 80-jarige oorlog, van het gewest Overijssel. In 1829 konden de toenmalige bewoners het erf aankopen. 'De Zeilker' vormt een goed voorbeeld van de Twentse bouwtraditie.

Waardering en motivering:

Oorspronkelijke boerderij van belang:

- vanwege de uitdrukking als typische Twentse boerderij uit het eind van de 19e, begin 20e eeuw.
- vanwege de cultuurhistorische achtergrond als essentieel onderdeel van een groter geheel;
- vanwege de uitdrukking van geografische, landschappelijke en bestuurlijke ontwikkeling

Opmerking: Ten tijde van de aanwijzing tot gemeentelijk monument (2005) was de boerderij sterk vervallen. In 2007 is de boerderij volledig gerestaureerd.

Opmerkingen t.a.v. de ontbrekende nummers:

B03: Dit object is voor de daadwerkelijke aanwijzingsprocedure afgebroken (Smederij Tijhuis, Zenderen).

B05: a.g.v. een grenswijziging is dit object per 1-1-2010 overgegaan naar gemeente Hengelo (Erve de Lemerij, Burenweg)

B07: bij collegebesluit d.d. 10-7-2012 (12int01157) is akkoord gegaan met een sloopvergunning en is de monumentenstatus ingetrokken (Erve Wildyk)